

man kan indenfor et vist begrændset Tidrum og ved visse begrændsede Kræfter, saaledes faae udarbejdet en Socialstatistik, derom ser jeg mig ikke i Stand til at sige Noget, thi det kan kun til en vis Grad Erfaringen vise. Men een Ting forekommer mig ganske sikkert, og det er, at det ikke vil være muligt ved den Ordning eller Omordning af Statistisk Bureau, hvad man nu under Hensyn til de Udtalelser, der findes i Lovforslagets Motiver, vil falde det, at undlade at optage de forskjellige Forhold, som man maa sige falde ind under den sociale Statistik. Naar dette Lovforslag eller et lignende bliver vedtaget, vil det absolut ikke kunne være Andet, end at de Opgaver maa Statistisk Bureau optage iblandt sine bestemte Værker. Et helt andet Spørgsmaal er, hvorvidt de forskjellige Opgaver, der overdrages til Statistisk Bureau, kunne udføres, om det kan optage alle de Opgaver, der kunne siges at henhøre til dette Omraade, og behandle de Opgaver, som overdrages til Statistisk Bureau, paa en tilstrækkelig tilfredsstillende Maade. Dette beror til en vis Grad paa, hvilke Kræfter man stiller til Statistisk Bureaus Raadighed. Jeg vil for mit Vedkommende udtale, at jeg betragter det Forslag, som her foreligger, ikke som andet end som et rent Overgangsforslag. Skal virkelig Statistisk Bureau dels oparbejde forskjellige af de statistiske Opgaver, som det allerede har, paa en saadan Maade, at de maa siges at være fuldt tilfredsstillende løste, f. Ex. Handelsomsætningsstatistikken — jeg nævner den, fordi den er nævnt i Dag — og skal det ved Siden deraf optage paa en virkelig tilfredsstillende Maade de forskjellige Forhold, som falde ind under den saakaldte sociale Statistik, saa kan det, som her er foreslaaet, slet ikke slaa til, det er umuligt. Efter min Overbevisning i det Mindste, er det mindste Antal af overordnede Kræfter, som Statistisk Bureau kan være i Besiddelse af, naar det skal forsøge paa en virkelig eller nogenlunde tilfredsstillende Maade at løse disse forskellige Opgaver, ganske sikkert 3 Kontorchefer med mindst 5 til 6 Fuldmægtige. Dette Forslag maa derfor ikke betragtes som andet end et Overgangsforslag. Men naar jeg tror, at et saadant Overgangsforslag er heldigt, er det, fordi det næsten ikke er muligt paa een Gang at tage et saa stort nyt Omraade som den sociale Statistik fuldstændig under Behandling. Det er heller ikke muligt samtidig dermed paa een Gang at udvikle alle de Opgaver, som allerede ligge under statistisk Bureau, saaledes at de maa siges at faae en fuldt tilfredsstillende Løsning. Det er i alle Hen-

seender baade for Statistiken og for den roligere Udvikling bedst, at der finder en saadan Overgang Sted, at man faar begyndt paa den sociale Statistik. faar en eller to af de andre Opgaver for Handelsstatistikken omordnede paa en saadan Maade, som de bør omordnes, og naar man faa har gjort det, og har faaet nogle Kræfter uddannet og ogsaa derved faaet en Dom om en hel Del forskellige Menninger, om, hvorvidt de kunne bruges eller ikke, at man da gjør det næste Skridt, og saaledes dog i Løbet af ikke mange Aar virkelig kommer ind paa en Udvikling, som kan siges at være tilfredsstillende efter de almindelige europæiske Forhold. I denne Henseende staa vi, som sagt, her i Landet overordentlig meget tilbage, men efter min Mening bør det ikke være saa. Vi bør følge med i den europæiske Udvikling i saa Henseende, og det bør ogsaa ske saa snart som muligt, men det bør dog helst ske saaledes, at der bliver i det Mindste een om ikke to Overgange, for at det kan ske vel overvejet og gennemført fra Begyndelsen af. Jeg har villet udtale dette for at henlede Opmærksomheden paa, at jeg for mit Vedkommende maa tro, at det er rigtigt, at man gaar den Vej at vedtage dette Lovforslag, eller i alle Tilfælde dette Lovforslag uden altså store Ændringer, og dernæst ogsaa, fordi jeg tror, at man ikke behøver at frygte for, at det statistiske Bureau ikke virkelig vil gaa i den Retning, som er udtalt i Motiverne, ogsaa af den simple Grund, at der var slet ingen Mening i, ikke at gjøre det, da disse Spørgsmaal, som der er Tale om, netop høre til Tidens mest brændende Spørgsmaal, og endelig har jeg for det Tredie udtalt det, fordi man maa helst være sig bevidst, at naar maa vedtager det her foreliggende Forslag, er det ikke noget Endeligt, men kun en Overgang, hvis man virkelig vil have de Opgaver gennemførte, man taler om. I det jeg saaledes fuldstændig slutter mig til Finansministerens Forslag om, at dette ikke skal være en endelig Ordning af Bureauet, men foreløbig kun skal være en Udvikelse af Bureauet til to Kontorer, o. s. v., kan jeg dog ikke sige Andet, end at den Udtalelse, der kom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Scharling) tiltalte mig overordentlig. Den gik jo ud paa, at man, naaet man fik disse to Kontorer, dog maatte have en eller to Embedsmænd mere i disse, og at man særlig maatte have en Mand, der kunde beskæftige sig med den internationale Statistik. Det er ikke saa underligt, at det ærede Medlem, som jo selv er Medlem af det internationale statistiske Samfund, er mere hjemme